

"Velâyet ki, zıllıdan geçer, ikinci temsilin birinci adamına benzer. Risalette zıll yoktur." İzah eder misiniz?

"Zıll" kelime itibariyle gölge demektir. Bir aslın gölgesi gibi. Evet, risalet asıldır, velayet ise zıll'dır. Velayet kamer gibidir, risalet ise Güneş gibidir.

Velayet insanın kendi ibadeti, kabiliyet ve yeteneği ile Allah'a yakınlaşmasını ve Onun rızasını kazanma gücünü temsil ediyor ki, bu yüzden velayete kesbi (gayret ve çaba ile kazanılan makam) denilmektedir. Bu yolda gidenler ne kadar parlak ve haşmetli olsalar bile, yine de en küçük bir peygambere ulaşamazlar.

Risalet ise, Allah'ın kendi seçmiş olduğu özel kullarına ihsan ve ikramını temsil eden ve çaba ve gayret ile elde edilemeyen yüksek ve yüce bir makamdır. **Hiçbir fani risalet makamına velayet ve kesbi yollar ile ulaşamaz.** Risalet makamına insanın şahsi kabiliyet ve çabası giremediği için bu makam safidir, berraktır, şeffaftır. Allah'ın isim ve sıfatları bu makamda en azam, en yüksek perdeden ve asıl olarak tecelli eder ve **nebler imanın en zirve haline mazhardırlar. Veliler** ise ilahi isimlerin zıll'i dediğimiz gölgelerinde ilerleyebilirler.

"Risalette zıll yoktur." ifadesinin açık anlamı, kişinin şahsi kabiliyeti ve sınırları risalette esas olmadığı için, nebilerde mana daralması, tecelli sınırlaması ve bulanıklık olmaz demektir. Onlar Allah'ı şahsi çaba, gayret ve kabiliyetleri ile değil, Allah'ın kendini perdesiz ve sınırsız gösterdiği şekilde bilirler demektir. Allah'ın kendini göstermesi elbette insanın kendi kısıtlı imkanları ile Allah'ı görmeye çalışmasından kat kat üstündür ve parlaktır.

Biz kabiliyetimizin izin verdiği kadar Allah'ı bilebiliriz, ama Allah'ın sınırsız ve kayıtsız bir şekilde kendini nebilere ve onların izinden gidenlere bildirmesi her daim üstün ve yetiştirilmezdir.

Üstadımız, esma-i ilahiyenin tecellisinin çeşitliliğini ve onlarda mesafe katetmenin farklılığını şu ifadelerle güzelce ortaya koymuştur:

"Hem esmânın cilvelerinin renkleri mazhara göre tenevvü ediyor, ayrı ayrı oluyor; bazı mazhar olan zat, bir ismin tam cilvesine medar olamıyor."

"Hem külliyet ve cüz'iyet ve zılliyet ve asliyet itibarıyla, cilve-i esmâ başka başka suret alıyor; bazı istidat cüz'iyetten geçemiyor ve gölgeden çıkamıyor. Ve istidada göre bazan bir isim galip oluyor, yalnız kendi hükmünü icra ediyor; o istidatta onun hükmü hükümrân oluyor. İşte, şu derin sırra ve şu

---

**geniş hikmete, esrarlı, geniş ve hakikatle bir derece karışık
bir temsille bazı iřaretler ederiz."(1)**

(1) bk. [Sözler, Yirmi Dördüncü Söz, İkinci Dal.](#)